

for en eller to Timers Sygdom. Det er jo ret smaaligt og urimeligt at opretholde en saadan Tilstand, og derfor foreslaas her sat et Minimum af 6 Dage.

Ændringsforslag Nr. 23 omformer Forslaget angaaende Lærerraadene, som nu gøres obligatoriske, et Forslag, der er blevet hilst med stor Tilfredshed af alle Købstadslærere, og som formentlig vil bidrage til et godt Forhold mellem de almindelige Lærere og Overlærerne og til at knytte de førstnævnte Lærere til deres Gerning og interessere dem for Skolen i det hele.

Dernæst skal jeg omtale under eet Ændringsforslagene under Nr. 25—29. De vedrøre alle Forholdet til den saakaldte Friskole. Det var jo Meningen i 1899, at Friskolerne skulde have en lille Understøttelse, som man regnede til 6 Kr. pr. Barn; men den Sum, der blev sat i Loven, kunde ikke slaa til, og nu faa Friskolerne i Reglen ikke mere end godt 3 Kr. pr. Barn. Vi foreslaa at forlade Bestemmelsen om den bestemte Sum og i Stedet for gaa over til at bevilge indtil 6 Kr. for hvert Barn. Det er det væsentlige Indhold af de Ændringsforslag, jeg nævnede, og jeg noterer med særlig stor Tilfredshed, at hele Udvalget er med til at stille disse Ændringsforslag. Jeg tror, det er første Gang, at her i Salen alle Partier ere enedes om at støtte den private Skole af denne Art, og jeg er meget glad ved, at ogsaa de socialdemokratiske Medlemmer af Udvalget ere gaaede med dertil. Vi maa nemlig ikke paa nogen Maade vanskeliggøre Tilværelsen for de private Skoler. Jo mere vi skride frem i Nytiden, desto mere nødvendigt vil det blive, at den private Skoles Stilling sikres ved Siden af den offentlige Folkeskoles. Thi den har ikke alene den Op-gave, som man plejer at sige: at skulle være et Sted, hvor man kan prøve ny Skoletanker, og hvor man kan fastholde noget gammelt godt, som den offentlige Skole forlader i Utide, men den private Børneskole, som ikke er indrettet paa Eksaminer, men som stiller sig jævnsides med den offentlige Folkeskole uden at forberede til noget Embede eller Funktionærstilling, har en anden særlig stor Betydning, som træder mere og mere frem og vil træde mere og mere frem i de kommende Tider, nemlig, at den kan blive —

og alene den kan blive det — et Hjemsted for det stærkt ejendommelige, det stærkt udprægede. Det kan den offentlige Skole ikke blive, i det mindste ikke i Fremtiden. Thi efterhaanden som Anskuelserne forme sig i skarp Modsætning til hverandre, ikke alene i religiøs Retning, men ogsaa i andre Retninger, maa Staten lægge an paa at indrette sin offentlige Skole saa almindeligt som muligt, kan man sige, den maa slibe alle Kanter af, den maa afblege Farverne. Den maa, for ikke at støde nogen, indrette sig paa det Krav, som Almenheden stiller. Men skal den kunne omslutte alle meget forskellige Anskuelser, maa den med eet Ord nivellere, slibe Kanterne af. Det vilde da være saare uheldigt, om man ikke samtidig havde et Sted, hvor det stærkt udprægede, det stærkt ejendommelige kunde trives i Skolens Verden, hvor den meget ejendommelige Lærer kunde faa Plads, og hvor Forældre med stærkt udprægede Ejendommeligheder kunde sætte deres Børn. Skulde vi i Fremtiden miste dette Tilskud til vort Skoleliv, vilde det være en stor Ulykke. Vi kunne f. Eks. tænke paa en saa fremragende Skolemand som Kold. Havde han ikke kunnet finde Plads i den private Skole, vilde han ikke have kunnet give sit Folk saa store aandelige pædagogiske Værdier, som han bevislig har gjort. Han prøvede at sætte Foden inden for den offentlige Skole, men det vilde ikke gaa, han var for ejendommelig. Hans Bisp raadede ham til at slibe alle Kanter af, men han sagde: Saa bliver jeg saa rund, at jeg triller helt bort og gemmer mig mellem alle de andre runde Indretninger, som slet intet udpræget have. Han valgte at beholde sine Kanter, og det var godt. Naar jeg tidt her i Salen stærkt har fremhævet, at vi skulle gøre den offentlige Folkeskole saa god som muligt, staar jeg ved det endnu, men jeg mener, at man samtidig bør beholde Plads aaben for at støtte den fri Folkeskole, som staar paa samme Grund uden at forberede til offentlige Embeder, for at man kan bevare Plads til det stærkt ejendommelige, det meget udprægede. Gaa efter din egen Næse, selv om den er noget skæv — det var et af Kolds Mundheld, og det vil altid have sin Betydning. Den private Skole